

Asia: VN/32862/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidosta opioidilääkkeillä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asetuksella, jonka luonnoksesta lausunto on pyydetty, on tarkoitus korvata voimassa oleva asetus opioidiriippuvaisten vieroitus- ja korvaushoidosta eräillä lääkkeillä (33/2008) sillä nykyinen asetus sisältää vanhentunutta sääntelyä ja sen säädöspohja on osittain muuttunut mielenterveys- ja päihdehuoltolainsäädännön uudistamisessa.

Ehdotettu asetus on aiempaa selkeämpi. Kokonaisuutena ehdotetut muutokset eivät heikennä opioidiriippuvaisten potilaiden mahdollisuuksia hoitoon pääsyyn tai rajoita heidän hoitovaihtoehtojaan vaan ennemmin parantavat näiden edellytyksiä.

Soveltamisalan osalta tukihoidon käsite on asetusluonnoksessa määritelty niukasti. Tyypillisesti tällä tarkoitetaan sairaalahoidon aikaista opioidiriippuvuuden ja -vieroitusoireiden hoitoa, joka lopetetaan potilaan kotiutuessa tai jota voidaan joissain tapauksissa jatkaa korvaushoitona, mikäli korvaushoidon tarpeen arvio on pystytty toteuttamaan sairaalahoidon aikana. Nykymuodossaan asetus ei erittele tukihoidoa tapahtuvaksi esimerkiksi ainoastaan osastohoidossa verrattuna esimerkiksi lievempien sairauksien hoitoon avoterveydenhuollossa, jossa yhtä lailla vieroitusoireet vaikeuttavat potilaan tilannetta. Tukihoidon mahdollisuutta psykiatrisen sairauden aikana ei ole mainittu asetuksessa somaattisen sairauden rinnalla. Asetusehdotus kattaa nykyisin opioidikorvaushoidossa käytössä olevat lääkevalmisteet buprenorfiinin ja metadonin riippumatta lääkemudosta, mutta ei huomioi mahdollisuutta uusiin lääkkeisiin mikäli näitä tulevaisuudessa tulisi käyttöön.

Ehdotetun asetuksen määritelmät ovat pääosin selkeät. Päihitteettömyyden käsite voitaisiin määritellä tarkemmin koskemaan potilaan opioidien käyttöä, sillä useilla potilailla on myös muiden

päihteiden samanaikaista käyttöä ja riippuvuuksia muihin päihteisiin, joita hoidetaan muilla keinoin kuin opioidilääkevalmisteilla.

Korvaushoidon edellytyksissä on todettu, että hoito voidaan aloittaa myös opioidiriippuvaiselle potilaalle, jolla ei ole edellytyksiä vieroittua opioideista. Tämä on merkittävä parannus aikaisempaan asetukseen nähden, sillä monen potilaan kohdalla tietynlaisen vieroitusyrityksen vaade esimerkiksi osastohoidossa pitkittää potilaan hoitoon pääsyä sekä kuormittaa tarpeettomasti myös päihdehuollon resursseja. Mainittu riippuvuuden pitkäkestoisuus on haasteellisesti määriteltävissä eikä välttämättä edesauta oikeiden potilaiden pääsyä hoitoon erityisesti nuorten potilaiden osalta, pelkkä arvio kokonaistilanteen mukaan voisi olla kannatettavampi sanamuoto.

Hoitosuunnitelman sisältö on asetusluonnoksessa määritelty kattavasti, mitä pidetään hyvänä sillä potilaiden kokonaisvaltaisen hoidon huomioiminen lääkehoidon ohella on tärkeää.

Hanna Ryyänen

Ylilääkäri, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, mielenterveys- ja päihdepalvelut

Ryyänen Hanna

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue - Mielenterveys- ja päihdepalvelut